

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2005

Julkaistu Helsingissä 4 päivänä heinäkuuta 2005

N:o 503—508

SISÄLLYS

N:o		Sivu
503	Maantielaki	2663
504	Laki maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta	2689
505	Laki kiinteistörekisterilain 2 §:n muuttamisesta	2690
506	Laki luonnonsuojelulain 36 §:n muuttamisesta	2691
507	Tasavallan presidentin asetus Ranskan kanssa turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamisesta ja vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn yleisen turvallisuussopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta	2692
508	Valtioneuvoston asetus opintotukiasetuksen muuttamisesta	2693

Maantielaki

Annettu Naantalissa 23 päivänä kesäkuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on ylläpitää ja kehittää liikkumis- ja kuljetustarpeiden vaatimia toimivia, turvallisia ja kestävästä kehitystä edistäviä maantieyhteyksiä osana liikennejärjestelmää sekä turvata osallistumismahdollisuudet tieratkaisuja koskevaan suunnitteluun toteuttamalla ja edistämällä hyvää hallintoa ja oikeusturvaa maanteitä koskevis-
sa asioissa.

HE 17/2004
LiVM 9/2005
EV 48/2005

2 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään maanteistä, maantienpidosta sekä tienpitäjälle kuuluvista oikeuksista ja velvollisuuksista samoin kuin kiinteistön omistajien ja muiden asianosaisten oikeusasemasta.

3 §

Maantieverkon kehittäminen ja kunnossapito

Maantieverkkoa kehitettäessä ja pidettäessä kunnossa on kiinnitettävä huomiota siihen, että tieliikennejärjestelmä osana koko liikenne-

nejärjestelmää edistää valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamista ja alueiden kehittämistä sekä maankäytön suunnittelussa yhdyskuntarakenteelle ja ympäristölle asetettavien tavoitteiden toteuttamista.

Maantieverkon tulee tarjota mahdollisuus turvalliseen ja toimivaan liikkumiseen ja kuljettamiseen koko maassa kohtuullisin kustannuksin ottamalla huomioon eri väestöryhmien liikkumistarpeet ja eri elinkeinoalojen kuljetustarpeet. Huomiota on kiinnitettävä luonnonvarojen säästeliääseen käyttöön ja siihen, että maantieverkon ja liikenteen ympäristölle aiheuttamat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

4 §

Maantiet ja niiden luokittelu

Maantie on sellainen tie, joka on luovutettu yleiseen liikenteeseen ja jonka ylläpitämisestä valtio huolehtii. Liikenteellisen merkityksensä mukaan maantiet ovat valtateitä, kantateitä, seututeitä tai yhdysteitä.

Valtatiet palvelevat valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaista liikennettä. Kantatiet täydentävät valtatieverkkoa ja palvelevat maakuntien liikennettä. Seututiet palvelevat seutukuntien liikennettä ja liittyvät näitä valta- ja kantateihin. Muut maantiet ovat yhdysteitä.

Liikenne- ja viestintäministeriö määrää, mitkä maantiet ovat valtateitä ja kantateitä sekä miltä osin ne ovat valtakunnallisesti merkittäviä runkoteitä. Tiehallinto määrää, mitkä maantiet ovat seututeitä ja yhdysteitä.

Maantie voi olla moottori- tai moottoriliikennetie taikka tarkoitettu muuta vain tietynlaista liikennettä varten. Moottori- ja moottoriliikenneteiden teknisistä ominaisuuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Maantie voi olla myös tarkoitettu käytettäväksi vain talvella (*erityinen talvitie*). Erityisistä talviteistä ovat voimassa soveltuvin osin tämän lain säännökset.

5 §

Maantiehen kuuluvat alueet, rakennelmat ja laitteet sekä tiealue

Maantiehen kuuluvat:

1) ajorata pientareineen ja muut liikenteen käyttöön tarkoitettut alueet, kuten jalkakäytävä ja pyörätie, erikoiskuljetustie, pysäköintipaikka tai -alue, joukkoliikennettä ja sen käyttöä palveleva alue taikka levähdys-, varasto- tai kuormausalue;

2) edellä 1 kohdassa mainittujen alueiden säilymistä ja käyttämistä varten pysyvästi tarvittavat ja niihin välittömästi liittyvät rakenteet, rakennelmat ja laitteet;

3) liikenteen ohjauslaitteet ja muut tienkäyttäjien opastukseen tarvittavat rakenteet, rakennelmat ja laitteet; sekä

4) muut tienpitoa taikka liikennettä tai sen haittojen ehkäisemistä varten tarpeelliset alueet, rakenteet, rakennelmat ja laitteet, kuten meluste ja riista-aita.

Maantiehen kuuluu varalaskupaikka, joka on määrätty tiehen liitettäväksi, sekä alue, joka tarvitaan valtakunnan rajan ylittävästä tieliikenteestä aiheutuvia toimintoja varten.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu alue muodostaa maantien tiealueen. Tiealue, jonka rajoja ei ole kiinteistötoimituksessa määrätty, ulottuu kahden metrin etäisyydelle ojan tai, missä ojaa ei ole, tieluiskan tai -leikkauksen ulkosyrjästä.

6 §

Maantielautat

Maantiehen kuuluu myös lautta väylineen ja laituri. Lautta voi olla ohjausköyden tai sitä korvaavan Merenkululaitoksen hyväksymän muun laitteiston ohjaama lautta (*lossi*) taikka vapaasti ohjailtava lautta (*lauta-alue*).

Lautoista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään ja määrätään. Lautta-alueen osalta on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä merilaissa (674/1994) ja sen nojalla kauppaluoksista säädetään ja määrätään. Lossin kuljettajalla tulee olla riittävä terveys sekä riittävät tiedot ja taidot lossin kuljettamiseksi ja koneiston hoitamiseksi samoin kuin riittävät tiedot vesiliikenteen säännöistä. Merenkululaitos antaa tarkempia määräyksiä lossin kuljettajan pätevyydestä ja tältä vaadittavasta todistuksesta. Merenkululaitos määrää lossien katsastuksesta ja tienpitoviranomainen lossin miehityksestä.

Lautat liikennöivät pääsääntöisesti ilman

aikataulua. Liikenteellisistä syistä voi tienpitoviranomainen päättää, että lauttaa liikennöidään aikataulun mukaan. Päätöksen tulee samalla sisältää aikataulun määrittämisen perusteet. Ennen asian ratkaisemista on tienpitoviranomaisen varattava niille, joita lauttaliikenne välittömästi koskee, mahdollisuus lausua mielipiteensä asiassa sekä hankittava asianomaisen kunnan ja tarvittaessa muunkin viranomaisen lausunto. Tienpitoviranomaisen tulee kuuluttaa päätöksestä, ja aikataulu on asetettava nähtävillä lauttapaikan välittömään läheisyyteen.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin lauttojen valvonnasta, kulkujärjestyksestä lautalle, etuoikeutetuista kuljetuksista ja muusta tieliikenteestä, lossin kuljettamisesta ohjausköydestä irrotettuna, lauttaväylän ja yleisen kulkuväylän risteämisen aiheuttamista toimenpiteistä, lossin kuljettajalta vaadittavasta lääkärintodistuksesta ja lauttalaiturin varusteista.

7 §

Liitännäisalueet

Maanteihin kuuluviksi luetaan niiden liitännäisalueina tiealueen ulkopuoliset tienpitoaineen ottopaikat maantien rakentamista ja kunnossapitoa varten sekä maantietä ja tienpitoa varten tarpeelliset teknisen huollon alueet.

8 §

Palvelualueet

Edellä 5 §:n 1 momentissa tarkoitetuille pysäköintialueille saadaan sijoittaa laitteita, rakennelmia ja rakennuksia kioskimyymälää varten sekä levähdysalueille myös kahvilaa, ravintolaa, polttoaineenjakehua, moottoriajoneuvojen huoltoa ja muuta tienkäyttäjien palvelua varten. Sen lisäksi, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) säädetään, vaaditaan laitteiden, rakennelmien ja rakennusten sijoittamiseen tienpitoviranomaisen suostumus.

Palvelualueille tulevien laitteiden, rakennelmien ja rakennusten sijoittamiseksi on

tienpitoviranomaisen tehtävä tarvittaessa sopimus alueen käyttämisestä, rakentamisesta, liiketoiminnan harjoittamisesta ja valtiolle mahdollisesti tulevasta korvauksesta. Sopimuksen tekemiseksi on tienpitoviranomaisen pyydettävä tarjouksia luotettavilta, vakavaraisilta ja ammattitaitoisilta yrittäjiltä. Sopimus on tehtävä sen yrittäjän kanssa, joka asetussa määräajassa on antanut liikenteen ja matkailun vaatimukset sekä alueen käyttötarkoituksen edellyttämän palvelutason huomioon ottaen kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen. Sopimusta ei saa siirtää toiselle ilman tienpitoviranomaisen suostumusta.

9 §

Tienpito

Tienpito käsittää maantien suunnittelun, rakentamisen, kunnossapidon ja liikenteen hallinnan. Maantien rakentamisella tarkoitetaan uuden tien tekemistä ja tien parantamista.

10 §

Tienpitäjä ja tienpidon kustannukset

Tienpitäjänä on valtio, joka vastaa tienpidosta ja sen kustannuksista sekä käyttää tienpitoa varten saatuja oikeuksia.

Erityisestä syystä, kuten jos tienpidosta huolehditaan laadultaan tai laajuudeltaan korkeampiluokkaisena kuin yleisen liikenteen taikka tien ympäristöön sovittamisen tarve edellyttää, voi muukin kuin tienpitäjä sopimuksen mukaisesti osallistua tienpidon kustannuksiin tai ottaa huolehtiakseen jostain tienpitoon liittyvästä toimenpiteestä.

11 §

Tienpitoviranomainen

Tienpitoviranomaisena toimii Tiehallinto, joka huolehtii tienpitäjälle kuuluvista tehtävistä ja käyttää puhevaltaa tienpitoa koskevissa asioissa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää jokin muu valtion viranomaisen tienpitoviranomaiseksi, jos sitä tienpidon kannalta on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

12 §

Lauttamaksut

Maantien käyttö on maksutonta. Lauttaluksen käyttämisestä voidaan kuitenkin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säättää perittäväksi maksu. Maksun tulee perustua lautan käytöstä aiheutuviin kustannuksiin. Maksu voi olla omakustannusarvoa alempi. Maksuja määrättäessä ajoneuvoluokka ja lautan käyttämisen ajankohta voidaan ottaa huomioon.

13 §

Maantien rakentaminen

Maantietä parannetaan yleisen liikenteen tarpeen vaatiessa taikka liikenteestä aiheutuvien haittojen poistamiseksi tai vähentämiseksi taikka maankäytön sitä edellyttäessä. Uusi maantie tehdään, jos olemassa oleva maantieverkko ei täytä enää yleisen liikenteen tai maankäytön tarpeita eikä tien parantamisella tai muutoin liikennejärjestelmää kehittämällä voida tarkoituksenmukaisesti tyydyttää näitä tarpeita taikka poistaa tai riittävästi vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja.

Maantie on rakennettava siten, että tien tarkoitus saavutetaan mahdollisimman edullisesti ja tuottamatta kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin tarve vaatii. Rakentamisessa on otettava erityisesti huomioon liikenneturvallisuus, tien liikenteellinen ja tekninen toimivuus sekä ympäristönäkökohdat. Maantietä ei saa rakentaa vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

14 §

Yksityisen tien muuttaminen maantieksi ja asemakaava-alueiden maantiet

Yksityinen tie muutetaan maantieksi 13 §:n 1 momentin mukaisten uuden maantien tekemisen edellytysten sitä vaatiessa. Maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentissa säädetään, millaisia maanteitä varten voidaan asemakaava-alueella osoittaa liikennealue.

Yksityisen tien tai kadun muuttuessa maantieksi syntyy tienpitäjälle 57 §:n 2 momentin

tai 58 §:n 3 momentin mukainen oikeus yksityisen tien alueeseen tai katualueeseen.

15 §

Kiinteistöt ja yksityiset tiet

Mitä tässä laissa ja sen nojalla säädetään kiinteistöstä, sovelletaan myös määräalaa ja kiinteistöjen yhteiseen alueeseen.

Yksityisellä tiellä tarkoitetaan tässä laissa myös sellaista yksityiseen tiehen verrattavaa tietä tai liittymää, johon yksityisistä teistä annettua lakia (358/1962) ei sovelleta.

2 luku

Maantien suunnittelu

16 §

Tutkimusoikeus

Kun tienpitoviranomainen on päättänyt aloittaa yleis- tai tiesuunnitelman laatimisen, on kiinteistöllä sallittava tutkimustöiden suorittaminen. Tässä tarkoituksessa saadaan kiinteistöllä suorittaa mittaus, maastoon merkitseminen, kartoitus tai maaperän tutkimus taikka muu valmistava toimenpide. Tutkimustyössä ei toisen oikeuteen saa puuttua enempää kuin tutkimuksen tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä eikä omistajalle tai oikeudenhaltijalle saa aiheuttaa tarpeetonta häiriötä.

Yleis- ja tiesuunnitelman laatimisen sekä näihin liittyvien tutkimusten aloittamisesta on ilmoitettava kunnalle sekä kuuluttamalla tai muulla sopivaksi katsottavalla tavalla 27 §:n 1 momentissa mainituille henkilöille, ja näillä on oikeus olla tutkimuksissa saapuvilla ja lausua mielipiteensä asiassa.

17 §

Tien suunnittelu ja alueiden käytön suunnittelu

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan, jossa

maantien sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty. Alueella, jolla on laadittavana tai muutettavana oikeusvaikutteinen kaava, voidaan ryhtyä toimenpiteisiin kaavan tavoitteisiin perustuvan yleis- tai tiesuunnitelman laatimiseksi.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä maakuntakaava ja yleiskaava on otettava huomioon siten kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään. Yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Yleissuunnitelma voidaan hyväksyä vastoin voimassa olevaa asemakaavaa, jos kunta ja alueellinen ympäristökeskus sitä puoltavat. Tiesuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voidaan maantie suunnitella, jos tien luonne huomioon ottaen tien sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön voidaan ilman kaavaakin riittävästi selvittää yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja alueellisen ympäristökeskuksen kanssa.

Yleis- ja tiesuunnitelmaa laadittaessa on otettava huomioon, mitä luonnonsuojelulaissa (1096/1996) ja sen nojalla säädetään.

Tien suunnittelun tulee tarpeen mukaan perustua lisäksi liikennejärjestelmän kehittämistä koskevaan suunnitteluun.

18 §

Yleissuunnitelma

Yleissuunnitelma on laadittava, jolleivät hankkeen vaikutukset ole vähäiset taikka maantien sijaintia ja sen vaikutuksia ole jo riittävässä määrin ratkaistu asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa. Yleissuunnitelma on aina laadittava sellaisissa hankkeissa, joihin sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 2 luvun mukaista arviointimenetelyä.

19 §

Yleissuunnitelman sisältö

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys

maantien tarpeellisuudesta ja tutkituista vaihtoehdoista, tien liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut, tien likimääräinen sijainti sekä tien arvioidut vaikutukset, kuten vaikutukset tie- ja liikenneoloihin, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön, kiinteistörakenteeseen ja ympäristöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Suunnitelmassa tulee esittää myös mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä alustava kustannusarvio.

20 §

Yleissuunnitelman oikeusvaikutukset

Yleissuunnitelma on ohjeena tiesuunnitelmaa laadittaessa. Kun yleissuunnitelman hyväksymispäätös on annettu tiedoksi ja saanut lainvoiman, on käsiteltäessä lupahakemusta rakennuksen rakentamiseksi katsottava, ettei luvan myöntämisellä vaikeuteta yleissuunnitelman toteuttamista. Jos rakennusluvan myöntämisedellytykset muutoin ovat olemassa, on lupa myönnettävä, jos sen epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä tienpitäjä lunasta aluetta tai suorita haitasta korvausta (*ehdollinen rakentamisrajoitus*).

Rakentamisrajoitus on voimassa siihen saakka, kunnes yleissuunnitelman hyväksymispäätös on rauennut 31 §:n 1 tai 2 momentin nojalla.

21 §

Tiesuunnitelma

Ennen maantien rakentamista on laadittava ja hyväksyttävä tiesuunnitelma. Kun on kysymys sellaisesta maantien parantamisesta, jonka vaikutukset ovat vähäiset, tiesuunnitelman laatiminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos hanketta varten ei oteta lisäaluetta taikka jos kiinteistön omistaja tai omistajaan verrattava haltija on antanut kirjallisen suostumuksen lisäalueen ottamiseen.

22 §

Tiesuunnitelman sisältö

Maantien rakentamista koskevassa tiesuun-

nitelmassa on osoitettava tien sijainti ja korkeusasema sekä poikkileikkaus niin, että tiealue voidaan merkitä maastoon. Suunnitelmaan on liitettävä arvio tien vaikutuksista sekä esitettävä ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen tien haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi. Suunnitelmassa on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon maanomistusolot. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi tien suoja- ja näkemäalueet sekä se, varataanko aluetta tien myöhempää leventämistä varten. Suunnitelmaan on liitettävä arvio tien rakentamisen kustannuksista.

Jos maantie sitä parannettaessa saa uuden suunnan ja tie vanhan suunnan osalta jää edelleen maantiekseksi taikka käytettäväksi muihin tietarkoituksiin, on siitä määrättävä tiesuunnitelmassa. Jos tie on tarkoitettu moottoritieksi, moottoriliikennetieksi tai muutoin vain tietynlaista liikennettä varten taikka jos liikennettä muuten pysyvästi rajoitetaan, on siitä määrättävä tiesuunnitelmassa.

23 §

Liitännäisalueet ja tietyötä varten tarvittavat erityiset oikeudet

Tiesuunnitelmasta tulee käydä ilmi liitännäisalueet ja niiden käyttämiseen tarvittavat tieyhteydet.

Jos maantien rakentamisen ajaksi on tarpeen tietyötä varten perustaa oikeus tienpitoaineen ottamiseen rajoitettuun määrään, tietyössä irrotettavien maa-ainesten läjittämiseen taikka alueen käyttämiseen tilapäisenä kulkutienä, varasto- tai muuna sellaisena alueena taikka oikeus tienpitoa varten tarvittavan yksityisen tien käyttöön tai tekemiseen, voidaan tästä määrätä tiesuunnitelmassa, jossa on osoitettava tarkoitukseen tarvittava alue tai tie.

24 §

Yksityisten teiden liittymät ja maatalousliittymät sekä laskuojat tiesuunnitelmassa

Maantien liikenneturvallisuuden ja välityskyvyn edistämiseksi voidaan tiesuunnitelmassa antaa määräyksiä tai kieltoja yksityisten

teiden liittamisestä maantiehen sekä sille johtavien liittymien käyttämisestä. Tässä tarkoitettuja määräyksiä tai kieltoja voidaan antaa myös sellaisista liittymistä, joita käytetään yksinomaan maa- tai metsätalousajoon (*maatalousliittymä*).

Jos tiesuunnitelmassa kielletään käyttämättä ennestään olevaa yksityisen tien liittymää tai maatalousliittymää, on uuden kulkuyhteyden järjestämisestä määrättävä tiesuunnitelmassa, jolloin voidaan määrätä tienpitoviranomaisen kustannuksella tehtäväksi tarpeen mukaan yksityinen tie tai liittymä taikka perustettavaksi oikeus ennestään olevaan yksityiseen tiehen taikka maantienä lakkautettuun tai lakkaavaan tiehen tai tieosaan.

Jos tie- tai liitännäisalueen kuivattamiseksi on tarpeen perustaa oikeus laskuojan pitämiseen toisen maalla tai oikeus johtaa kuivatusvettä toisen ojaan tai puroon, on tästä määrättävä tiesuunnitelmassa, jossa on osoitettava laskuojaksi tarvittava alue. Laskuojasta on muutoin voimassa, mitä vesilaissa (264/1961) säädetään ojituksesta.

25 §

Tiesuunnitelma erityistapauksissa

Tiesuunnitelma on laadittava ja hyväksyttävä, kun yksityinen tie tai katu muutetaan maantiekseksi taikka kun maantie lakkautetaan muulloin kuin maantien rakentamisen yhteydessä.

Tiesuunnitelma voidaan laatia ja hyväksyä myös vain tiealueen määrittämiseksi, liitännäisalueen perustamiseksi, maantiehen liittyviä yksityisiä teitä ja liittymiä koskevaksi tai liikenteen pysyväksi rajoittamiseksi.

26 §

Tiesuunnitelman oikeusvaikutukset

Hyväksytty tiesuunnitelma oikeuttaa tiesuunnitelmassa osoitettujen alueiden ja oikeuksien lunastamiseen.

Kun hyväksytty tiesuunnitelma on annettu yleisesti tiedoksi, on rakennuksia rakennettaessa asemakaava-alueen ulkopuolella tietar-

koituksiin tarvittavalla alueella sekä 44 ja 45 §:ssä mainituilla alueilla vastaavasti noudatettava, mitä sanotuissa pykälissä säädetään rakennuksen pitämisestä maantien suoja- ja näkemäalueella.

Jos tiesuunnitelmassa on varattu aluetta tien myöhempää leventämistä varten, on rakentamisesta tällaiselle alueelle voimassa, mitä 20 §:n 1 momentissa säädetään. Tällaista aluetta koskeva rakentamisrajoitus raukeaa, jollei leventämistä tarkoittavan tiesuunnitelman laatimista ole aloitettu kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona aluevarauksen käsittävä tiesuunnitelma on hyväksytty.

27 §

Vuorovaikutus

Yleis- ja tiesuunnitelmaa laadittaessa on kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, varattava mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä on 1 momentissa mainituille tahoille varattava tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa tulee kunnan pitää yleis- ja tiesuunnitelma yleisesti nähtävänä 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava kunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Kunnan tulee toimittaa lausuntonsa nähtävillä olleesta suunnitelmasta ja sitä vastaan tehdyistä muistutuksista sekä jätetyt muistutuskirjelmät tienpitoviranomaiselle. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistavasta ja -ajasta on kunnan kuulutettava niin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kunnassa julkaistaan. Tienpitoviranomaisen on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistön omistajille tai haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa kunnassa ja on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä

kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa, on ilmoitettava tienpitoviranomaisen perusteltu kannanotto esitettyyn muistutukseen.

Tienpitoviranomaisen on pyydettävä yleis- ja tiesuunnitelmasta lausunto niiltä alueellisilta ympäristökeskuksilta, maakunnan liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Tienpitoviranomaisen tulee pyytää muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen.

Jos yleisesti nähtävillä ollutta tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2—4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

28 §

Menettely vähäisissä tiehankkeissa

Milloin tiesuunnitelma koskee vähäistä maantien parantamista, joka ei sanottavasti muuta paikallisia liikenneolosuhteita ja jonka vaikutukset muutenkin ovat vähäiset, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 27 §:ssä säädetään. Jollei tiesuunnitelmaa aseteta yleisesti nähtäväksi, on kiinteistön omistajalle tai haltijalle kuitenkin muulla tavalla varattava tilaisuus muistutusten tekemiseen ja kunnalta on pyydettävä asiasta lausunto.

29 §

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetussa laissa tarkoitettua tiehanketta koskevaan yleissuunnitelmaan on liitettävä kyseisen lain mukainen arviointiselostus. Siltä osin kuin arviointiselostukseen sisältyy tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudelleen.

Yleis- ja tiesuunnitelmasta on käytävä ilmi, miten 1 momentissa tarkoitettu arvio on otettu suunnitelmassa huomioon.

Kun yleissuunnitelmaan on sovellettu ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetun lain mukaista arviointimenettelyä, ei sitä enää sovelleta yleissuunnitelman mukaisen tiesuunnitelman laatimiseen.

30 §

Suunnitelmien muuttaminen

Jos hyväksyttyä yleis- tai tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, on soveltuvin osin voimassa, mitä tässä laissa ja sen nojalla uudesta yleis- ja tiesuunnitelmasta säädetään. Hyväksytyyn tiesuunnitelmaan voidaan kuitenkin tehdä sellaisia vaikutuksiltaan vähäisiä muutoksia, jotka tienpitoviranomainen suunnitelman toteuttamisen yhteydessä harkitsee tarpeellisiksi ja tarkoituksenmukaisiksi.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on hyväksytty. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Tiesuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin kuin sen perusteella laadittu tiesuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos tietyötä ei ole aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona tiesuunnitelma on hyväksytty. Tienpitoviranomainen voi pidentää määräaikaan enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä liikenne- ja viestintäministeriö sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

32 §

Seuranta

Tienpitoviranomaisen tulee järjestelmällisesti seurata, miten tiehankkeen arvioidut ja muut vaikutukset ovat toteutuneet, ja käyttää hyväksi seurannan tuloksia hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

3 luku

Maantien kunnossapito, väliaikaiset liikennejärjestelyt sekä liittymät ja maantien kohdistuvat muut toimenpiteet

33 §

Kunnossapito

Maantie on pidettävä yleistä liikennettä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon liikenteen määrä ja laatu, tien liikenteellinen merkitys sekä säätö ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika ja muut olosuhteet.

Kunnossapidossa on liikenteen toimivuuden ja liikenneturvallisuuden lisäksi otettava huomioon ympäristönäkökohdat.

34 §

Rajoitettu kunnossapito

Erityisestä syystä tienpitoviranomainen voi päättää, että jotain maantietä tai maantienosaa ei pidetä 33 §:ssä tarkoitetussa kunnossa. Tällainen tie tai tienosa suljetaan yleiseltä liikenteeltä ja sulkeminen osoitetaan liikennemerkillä.

Tienpitoviranomainen voi päättää, että osa määrätystä maantiehen kuuluvasta jalkakäytävästä tai pyörätiestä taikka yhdistetystä tai rinnakkaisesta pyörätiestä ja jalkakäytävästä pidetään kunnossa ilman liukkauden torjuntaa.

35 §

Liikenteen tilapäinen kieltäminen tai rajoittaminen

Jos ajoneuvoliikenne saattaa vaurioittaa maantietä, joka roudan sulamisen tai sateen taikka muusta tällaisesta syystä on rakenteeltaan heikentynyt, voi tienpitoviranomainen toistaiseksi tai määräajaksi kieltää liikenteen tiellä tai sen osalla taikka sitä rajoittaa.

36 §

Tilapäinen kulkutie

Jos maantien sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne tiellä estyy, tienpitoviranomaisella on oikeus järjestää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen poistamisen ajaksi. Ennen kulkutien järjestämistä on asianomaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle, mikäli mahdollista, varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

37 §

Liittyminen maantiehen

Edellä 24 §:n 1 momentissa mainitun kielon tai määräyksen estämättä tienpitoviranomainen voi antaa luvan yksityisen tien liittämiseen kiellon alaiseen maantiehen taikka kielletyn liittymän käyttämiseen tai liittymän käyttötarkoituksen muuttamiseen, jos kiinteistön tarkoituksenmukainen käyttö sitä vaatii eikä liittymästä eikä sen käyttämisestä aiheudu vaaraa liikenneturvallisuudelle. Jos kiinteistölle on tarpeen maatalousliittymä, on lupa sen tekemiseksi tässä momentissa mainittuun tiehen myönnettävä, jos liittymä ja sen sijainti on sellainen, ettei liikenneturvallisuus sen takia vaarannu. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

Lupa yksityisen tien liittämiseksi muuhun kuin 1 momentissa mainittuun maantiehen on myönnettävä, jos liittymä on tarpeen kiinteistön käyttämiseksi ja liittymä sekä sen sijainti on sellainen, ettei liikenneturvallisuus liitty-

män eikä sen käyttämisen takia vaarannu. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja. Tässä momentissa mainittuun tiehen saa tehdä tienpitoviranomaisen ohjeiden mukaan maatalousliittymän, jollei siitä aiheudu vaaraa liikenneturvallisuudelle. Tällaisen maatalousliittymän tekemisestä on hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ilmoitettava tienpitoviranomaiselle.

Jos maastoliikennelaissa (1710/1995) tarkoitetun moottorikelkkailureitin tai muun sitä vastaavan kulkuyhteyden perustamiseksi on maantien ylittämistä varten järjestettävä tiealueelle ylityskohta, voi tienpitoviranomainen myöntää luvan toimenpiteen suorittamiseen, jos ylityskohdasta ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisuudelle eikä haittaa tienpidolle. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, ei koske moottori- eikä moottoriliikenneteitä eikä 4 §:n 3 momentin perusteella määrättyjä valtakunnallisesti merkittäviä runkoteitä, joille pääsystä voidaan määrätä vain tiesuunnitelmassa.

38 §

Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen

Yksityisen tien pitäjä ja maatalousliittymän haltija on velvollinen tekemään liittymänsä ja pitämään sen kunnossa tienpitoviranomaisen ohjeiden mukaan sillä tavoin, ettei siitä ole vaaraa liikenteelle eikä haittaa maantien kunnossapidolle.

Jos ennestään olevan yksityisen tien liittymän tai maatalousliittymän muuttuneen käytön johdosta aiheutuu vaaraa liikenteelle tai haittaa maantien kunnossapidolle, yksityisen tien pitäjä tai maatalousliittymän haltija on velvollinen tienpitoviranomaisen ohjeiden mukaan muuttamaan liittymän sellaiseksi, että siitä aiheutuva vaara tai haitta poistuu taikka vähenee, sekä hakemaan tarpeen vaatiessa uutta liittymälupaa. Jos yksityisen tien pitäjä tai maatalousliittymän haltija laiminlyö velvollisuutensa, voi tienpitoviranomainen päättää tehdä mainitut työt siihen velvollisen kustannuksella.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös moottorikelkkailureitin tai muun sitä

vastaavan kulkuyhteyden pitää maantien ylityskohdan osalta.

39 §

Yksityisen tien, kadun ja moottorikelkkailureitin katkaiseminen

Jos maantie rakennetaan siten, että se katkaisee ennestään olevan yksityisen tien tai että pääsy ennestään olevalta yksityiseltä tieltä tai maatalousliittymästä maantielle huomattavasti vaikeutuu, on tienpitoviranomaisen tehtävä kustannuksellaan ne työt tarvittavine laitteineen, jotka ovat tarpeen yksityisen tien johtamiseksi maantien poikki taikka yksityisen tien tai maatalousliittymän liittämiseksi maantiehen.

Mitä 1 momentissa säädetään yksityisestä tiestä, koskee myös katuja ja moottorikelkkailureittiä.

40 §

Liittymän poistaminen

Maantien rakentamisen yhteydessä tienpitoviranomainen poistaa kustannuksellaan tie-suunnitelmassa kielletyn liittymän tai estää sen käytön, kun hyväksyttävä korvaava kulkuyhteys on järjestetty.

Tienpitoviranomainen voi päättää poistaa kustannuksellaan asemakaavan vastaisen liittymän tai estää sen käytön, jos hyväksyttävä korvaava kulkuyhteys on järjestetty. Ennen päätöksen tekemistä on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi ja, jos liittymää käytetään yleisesti liikenteeseen, tulee asiasta kuuluttaa.

41 §

Maantien sulkeminen puomilla

Maantiellä ei saa pitää muuta kuin sellaista puomia, joka on tarpeen liikenneturvallisuuden vuoksi tai tienpitoa varten taikka tulli- tai rajavartioidin takia. Puomi on tehtävä tienpidon ja liikenneturvallisuuden vaatimuksia vastaavaksi ja on asianmukaisesti rakennet-

tava ja pidettävä kunnossa laitteen pitäjän toimesta ja kustannuksella. Puomista maantien ja rautatien tasoristeyksen kohdalla säädetään valtioneuvoston asetuksella.

42 §

Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tiealueelle

Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakennelmien, johtojen ja muiden laitteiden sijoittaminen tiealueelle vaatii tienpitoviranomaisen luvan. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Luvan saaja on velvollinen tekemään rakennelman tai laitteen ja pitämään sen kunnossa tienpitoviranomaisen ohjeiden mukaan. Jos rakennelman tai laitteen käyttämisestä aiheutuu vaaraa liikenteelle tai haittaa tienpidolle, on luvan saaja velvollinen kustannuksellaan tekemään tienpitoviranomaisen vaatimat muutokset taikka siirtämään tai poistamaan rakennelman tai laitteen.

Jos muussa laissa säädetystä johtuen lupa ei ole tarpeen, on hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ilmoitettava asiasta tienpitoviranomaiselle.

43 §

Erityisen talvitien ja kulkuväylän risteäminen

Jos laivaliikennettä talven aikana harjoitettaessa yleisessä kulkuväylässä jään avaamisen johdosta katkaistaan väylän poikki kulkeva erityinen talvitie, on tienpitoviranomaisen mahdollisuuksien mukaan asetettava paikalle silta tai lautta taikka muulla tavoin huolehdittava niistä toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen liikenteen turvaamiseksi ja johtamiseksi väylän yli.

Ilman tienpitoviranomaisen suostumusta ei yksityistä kulkuväylää saa avata siten, että se katkaisee erityisen talvitien. Tarvittavan ylikulkulaitteen asettaminen ja kunnossapito on sen velvollisuutena, joka on väylän avannut tai joka sitä käyttää.

4 luku

Maantialueen ulkopuolisia alueita koskevat maankäyttörajoitukset

44 §

Suoja-alue

Suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien ajoradan tai, jos ajoratoja on useampia, lähimmän ajoradan keskilinjasta. Erityisestä syystä voidaan tiesuunnitelmassa määrättyllä tiellä tai tienosalla osoittaa etäisyys 20 metriä lyhyemmäksi taikka pidentää etäisyyttä enintään 50 metriksi sekä enintään 300 metriksi tiehen kuuluvan varalaskupaikan kohdalla ja pituussuunnassa sen kummastakin päästä 750 metrin etäisyydelle ulottuvalla jatkeella.

Rakennusta ei saa pitää suoja-alueella. Tienpitoviranomaisella on liikenneturvallisuuden sitä vaatiessa ja varalaskupaikan osalta myös lentoturvallisuuden vuoksi oikeus poistaa suoja-alueelta kasvillisuutta.

45 §

Näkemäalue

Maantien kaarrekohtassa taikka missä tienhen liittyy toinen maantie tai merkittävä yksityinen tie taikka maantien poikki kulkee rautatie, on rakennusten pitäminen kielletty suoja-alueen ulkopuolellakin sellaisella alueella, jolla näkemäalan vapaana pitäminen sitä rajoittavista esteistä on tarpeen liikenneturvallisuuden vuoksi (*näkemäalue*).

Tienpitoviranomaisella on oikeus näkemäalueelta poistaa sellainen kasvillisuus tai sellaiset luonnonesteet, jotka tarpeellista näkemäalaa rajoittamalla tuottavat vaaraa liikenneturvallisuudelle.

46 §

Rakennelmat ja laitteet tiealueen ulkopuolella

Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa pitää sellaista varastoa, aittaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käyt-

töstä aiheutuu vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle.

47 §

Poikkeamisvalta

Erityisistä syistä tienpitoviranomainen voi myöntää poikkeuksen 44—46 §:ssä tarkoitettuista kielloista, jos se harkitsee, että liikenneturvallisuus ei vaarannu eikä tienpidolle aiheutuisi muuta kuin enintään vähäistä haittaa. Poikkeamispäätökseen voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

48 §

Poikkeukset rajoituksista

Edellä 44—47 §:ssä olevia säännöksiä ei sovelleta, jos kasvillisuus on istutettu tai otettu erityiseen hoitoon taikka rakennus, varasto, aita tai muu rakennelma tai laite on tehty ennen kuin alueen käyttöoikeus oli joutunut mainituissa pykälissä säädettyjen tai vastaavien aikaisemmassa laissa tarkoitettujen rajoitusten alaiseksi.

Jos 1 momentissa mainittu kasvillisuus taikka rakennus, rakennelma tai laite aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle, voi tienpitoviranomainen päätöksellään määrätä sen poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä kohtuullisessa ajassa, tienpitoviranomaisella on oikeus suorittaa se kustannuksellaan.

Mitä 44—47 §:ssä sekä tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske rakennuksen pitämistä asemakaava-alueella eikä sellaisen kasvillisuuden poistamista, jolla on ympäristön kannalta erityinen merkitys.

49 §

Kasvillisuuden ja luonnonesteiden poistamista koskeva menettely

Ennen kuin tienpitoviranomainen ryhtyy poistamaan 44 §:n 2 momentissa ja 45 §:n 2 momentissa tarkoitettua kasvillisuutta tai jäl-

kimmäisessä lainkohdassa tarkoitettuja luonnonesteitä, tulee siitä ilmoittaa asianomaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle taikka siitä kuuluttaa hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Kiinteistön omistaja voi halutessaan itse huolehtia toimenpiteistä tienpitoviranomaisen osoituksen mukaan.

50 §

Vähäisten laitteiden ja rakenteiden sijoittaminen

Kiinteistön tai alueen omistajan ja haltijan tulee sallia kiinteistölle tai alueelle sijoitettavaksi liikennemerkkejä ja muita liikenteen ohjauslaitteita sekä vähäisiä maantierakenteen osia. Laitteiden ja rakenteiden sijoittamisessa sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslain 163 §:ssä säädetään.

Jos sijoittamisesta aiheutuvista korvauksista ei sovita, ne käsitellään ja ratkaistaan maantietoimituksessa.

51 §

Lumiaita ja lumen sijoittaminen

Tienpitoviranomaisella on oikeus pystyttää tiealueen ulkopuolelle tilapäinen tai kiinteä lumiaita, jos se lumen tielle kerääntymisen estämiseksi on tarpeen. Kiinteä lumiaita saadaan asutulla alueella kuitenkin pystyttää vain kiinteistön omistajan tai haltijan suostumuksella taikka muussa tapauksessa kunnan rakennusvalvontaviranomaisen antamalla luvalla. Lupa voidaan myöntää, jos lumiaita on tarpeen maantien pitämiseksi yleistä liikennettä tyydyttävässä kunnossa eikä aidasta tai sen pitämisestä aiheudu kiinteistölle merkittävää haittaa.

Tienpitoviranomaisella on oikeus maantien kunnossapidon yhteydessä sijoittaa maantiealueelta lunta tiealueen ulkopuolellekin.

52 §

Tienvarsimainonta ja -ilmoittelu

Asemakaava-alueen ulkopuolella sekä asemakaava-alueella maankäyttö- ja rakennus-

lain 83 §:n 4 momentin mukaisella liikennealueella on kielletty maantien käyttäjille tarkoitettujen ulkomainosten asettaminen. Tienpitoviranomainen voi myöntää poikkeuksen tästä kiellosta, jos sitä on pidettävä liikenteen opastuksen tai matkailun kannalta tai muusta sellaisesta syystä tarpeellisenä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kieltö ei koske kokous-, tiedotus-, huvi- tai muuta sellaista tilaisuutta taikka vaaleja tai kansanäänestystä koskevaa ilmoittelua eikä rakennuksessa ja sen läheisyydessä tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista. Tällaisia tilaisuuksia koskevat ilmoitukset ja mainokset saa asettaa paikalleen aikaisintaan kuukautta ennen asianomaista tilaisuutta, ja ne on poistettava viikon kuluessa siitä, kun tilaisuus on pidetty.

Mainos ja ilmoitus on laadittava ja sijoitettava siten, että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön. Ennen mainoksen asettamista koskevan asian ratkaisemista on tienpitoviranomaisen pyydettävä alueellisen ympäristökeskuksen ja kunnan lausunto.

5 luku

Alueiden hankkiminen ja korvaukset

53 §

Maantietoimitus

Tietarkoituksiin tarvittavien alueiden ja oikeuksien lunastaminen suoritetaan maantietoimituksessa ja lunastamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä lunastuslaki, säädetään, jollei tästä laista muuta johdu.

Toimitusinsinööri voi suorittaa maantietoimituksen ilman uskottuja miehiä, jos kukaan asianosaisista ei sitä vaadi eikä toimituksessa ole kysymys korvauksista.

54 §

Maantietoimituksen vireilletulo

Tienpitoviranomaisella on oikeus 26 §:n 1 momentin perusteella hakea maantietoimitus-

ta, kun hyväksytyt tiesuunnitelma on saanut lainvoiman tai on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta, taikka 21 §:ssä tarkoitettujen kirjallisten suostumusten perusteella.

55 §

Asianosaiset maantietoimituksessa ja ympäristövahinkojen korvaaminen

Maantietoimituksen asianosainen on toimituksen hakija ja muu henkilö, jonka oikeutta tai etua toimitus koskee. Tien rakentamisesta tai sen käyttämisestä aiheutuvasta haitasta tai vahingosta voidaan vaadittaessa määrätä korvaus lunastuslain 38 §:n estämättä.

Ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa (737/1994) tarkoitettua ympäristövahingon korvaamisesta maantietoimituksessa on voimassa, mitä mainitun lain 12 §:ssä säädetään.

56 §

Haltuunotto

Tiesuunnitelmassa osoitetut tiealueet ja muut tienpitäjän käyttöön osoitetut alueet sekä perustettavat oikeudet otetaan tienpitäjän haltuun maantietoimituksessa pidettävässä haltuunotokatselmuksessa määrättyä ajankohtana. Tiesuunnitelmassa osoitettu yksityistä tietä tai liittymää varten tarvittava alue otetaan tienpitäjän haltuun siksi ajaksi, kunnes tie tai liittymä on tehty. Haltuun otettaessa tienpitäjälle syntyy oikeus käyttää alueita ja oikeuksia tiesuunnitelmassa osoitettuihin tarkoituksiin kiinteistöön kohdistuvan muun oikeuden estämättä.

Jos haltuunotosta aiheutuu lunastuslain 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus, voi lunastustoimikunta asianomaisen vaatimuksesta määrätä, että haltuunotto siltä osin saa tapahtua aikaisintaan toimikunnan määräämän enintään kolmen kuukauden pituisen ajan kuluttua siitä, kun asianomaiselle määrätty ennakkorvaus tai 62 §:n 2 momentissa tarkoitettua ensimmäisessä toimituksessa määrätty korvaus on maksettu.

Edellä 21 §:ssä tarkoitetuissa vaikutuksiltaan vähäisiksi arvioiduissa tien parantami-

ssa voi haltuunotto tapahtua sopimuksen perusteella. Haltuunoton jälkeen tulee tienpitoviranomaisen kuitenkin viipymättä hakea maantietoimitusta.

Jos haltuun otetulla alueella olevan omaisuuden poistamisesta tai siirtämisestä ei päästä sopimukseen, tienpitoviranomaisen on asetettava poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle kohtuullinen ja tietyön kannalta sopiva määräaika, jonka päätyttyä tienpitoviranomainen poistaa omaisuuden. Tällöin on tienpitoviranomaisen ennen omaisuuden poistamista, mikäli mahdollista, ilmoitettava siitä poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle.

Jos tietarkoituksiin luovutettavalta tai luovutetulta alueelta joudutaan poistamaan tai siirtämään rakennuksia, varastoja tai laitteita taikka puita, kasvavaa satoa tai muuta kasvillisuutta, on siitä aiheutuvan vahingon tai haitan lisäksi korvattava asianomaiselle aiheutuneet poistamis- tai siirtämiskustannukset.

57 §

Lunastuksen kohteen vahvistaminen ja omistusoikeuden syntyminen tiealueeseen

Lunastuspäätöksessä vahvistetaan lunastuksen kohde tiesuunnitelman tai 21 §:ssä tarkoitettujen kirjallisten suostumusten perusteella, tarvittaessa tienpitoviranomaisen osituksen mukaan. Tiesuunnitelmasta voidaan vähäisessä määrin poiketa, jos siihen on erityinen syy. Jäljempänä 75 §:n 2 momentin mukaisessa maantietoimituksessa lunastuksen kohde vahvistetaan 5 §:n 3 momentin mukaan, tarvittaessa tienpitoviranomaisen osituksen mukaan.

Tiealueeksi vahvistettu alue siirtyy lunastuspäätöksen saatua lainvoiman tienpitäjän omistukseen, jollei se jo ennestään omista aluetta.

58 §

Tieoikeuden perustaminen

Milloin maantie sijoitetaan kiinteistön alueella tunneliin, sillalle, padolle, kannelle tai

kannen alle taikka tien ylä- tai alapuolelle on oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu rakentamista, perustetaan tienpitäjälle 57 §:n 2 momentissa tarkoitettua omistusoikeuden sijasta tiealueeseen tieoikeus siten kuin tiesuunnitelmassa määrätään. Milloin maantie sijoitetaan muulle kuin tienpitäjälle kuuluvan lunastusyksikön alueelle, perustetaan tienpitäjälle tiealueeseen tieoikeus.

Lunastuspäätöksen saatua lainvoiman synnyttävälle tienpitäjälle 7 §:n mukaiseen liitännäisalueeseen sen käyttötarkoitusta vastaava tieoikeus.

Tieoikeus on kiinteistöön kohdistuva pysyvä tie- tai liitännäisalueen käyttämiseen nähden rajoittamaton oikeus. Tieoikeuden ulottuvuudesta ja sisällöstä voidaan tiesuunnitelmassa antaa tarkempia määräyksiä.

59 §

Oikeuksien raukeaminen

Tiealueen siirtyessä tienpitäjän omistukseen taikka tienpitäjän saatua tieoikeuden raukeavat tie- ja liitännäisalueeseen kohdistuvat kiinnitykset ja muut erityiset oikeudet.

Maantietoimituksessa voidaan kuitenkin päättää erityisen oikeuden pysyttämistä edellyttäen, että oikeudesta ja sen käyttämisestä ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisudelle tai haittaa tienpidolle eikä oikeuden pysyttäminen vaaranna kiinteistöjärjestelmän selkeyttä.

60 §

Laskuojat

Tiesuunnitelmassa osoitettuun laskuojaalueeseen perustetaan tienpitäjälle rasiteoikeus.

Jos maantietoimituksessa ei yhteisestä ojituksesta sovita tai siihen muutoin on erityisiä syitä, voidaan ojitusta koskeva asia siirtää käsiteltäväksi vesilaissa tarkoitettua ojitustoimituksessa, jossa voidaan tarvittaessa vähäisessä määrin poiketa tiesuunnitelmassa osoitetusta laskuojan paikasta.

Jos laskuojasta aiheutuu sen tekemisen jälkeen vahinkoa tai haittaa eikä korvauksista sovita, asia käsitellään vesilain mukaan.

61 §

Suoja- ja näkemäalueiden merkitseminen

Jos kiinteistöön kohdistuu 44 ja 45 §:n mukaisia tiealueen ulkopuolisia käytönrajoituksia, ne on merkittävä toimituskartalle ja tarpeen mukaan maastoon. Rajoitus on merkittävä kiinteistörekisteriin.

62 §

Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena

Sen lisäksi, mitä lunastuslain 20 §:ssä säädetään, toimitusinsinööri voi tienpitoviranomaisen esityksestä jakaa toimitusmääräyksen tarkoittamaa lunastusta koskevat asiat käsiteltäviksi kahdessa eri maantietoimituksessa, jos se ratkaistavien asioiden määrän tai laadun vuoksi taikka muusta syystä on taroituksenmukaista.

Jos lunastus 1 momentin mukaisesti käsitellään kahdessa eri toimituksessa, toimitusinsinöörin tulee ensimmäisen toimituksen lopettamisen jälkeen ilman eri hakemusta jatkaa lunastusta uudella toimituksella sitten, kun se on asioiden käsittelemiseksi tarpeen. Ratkaisemattomien lunastusasioiden lisäksi tässä toimituksessa käsitellään ja ratkaistaan myös asiat, jotka koskevat aikaisemman toimituksen lopettamisen jälkeen lunastuksen kohteeseen tehtäviä muutoksia.

63 §

Tilusjärjestely

Maantietoimituksessa on selvitettävä tilusjärjestelyjen suorittamisen tarpeellisuus. Tilusjärjestelyn tarpeellisuus selvitetään ja ratkaistaan kuitenkin maantietoimituksen sijasta kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 68 §:n 2 momentissa tarkoitettua uusjakoimituksessa, jos maantietoimituksen ajankohtana sellainen on vireillä. Tällaisessa uusjaossa sovelletaan sen lisäksi, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa ja lunastuslain 82 §:ssä säädetään, soveltuvin osin tämän lain 64—67 §:n säännöksiä.

Tilusjärjestelytoimenpiteenä voidaan suo-

rittaa tilusvaihto kiinteistöjen kesken tai, jos sitä ei voida sopivasti toimittaa, alueen siirtäminen kiinteistöstä toiseen rahana suoritettavaa täyttä korvausta vastaan. Mitä tässä säädetään kiinteistöstä, koskee myös maantienä lakkautettua tai lakkaavaa tietä tai tienosaa.

Tilusvaihdosta ja alueen siirtämisestä maantietoimituksessa on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislain 59, 65 ja 66 §:ssä säädetään, jollei tämän lain 64—66 §:stä muuta johdu.

64 §

Tilusjärjestelyn edellytykset

Tilusjärjestely voidaan suorittaa, jos:

1) se on tarpeen maantien aiheuttaman tilusten haitallisen pirstoutumisen korjaamiseksi;

2) sillä voidaan poistaa tai huomattavasti vähentää niitä kustannuksia tai korvauksia, jotka muutoin aiheutuisivat uuden kulkuyhteyden järjestämisestä maantien katkaiseman kulkuyhteyden sijaan;

3) tilusvaihto tai alueen siirtäminen lisäalueen antamiseksi maantiehen rajoittuvalle taikka suoja- tai näkemäalueella olevalle kiinteistölle tien rakentamisen tai 44 ja 45 §:n mukaisen kiellon johdosta on erityisen tärkeää kiinteistön käyttökelpoisuuden lisäämiseksi; tai

4) se on tarpeen sellaisen arvoltaan vähäisen, maantien vuoksi erilleen jäävän alueen siirtämiseksi toiseen kiinteistöön, jota alueen omistaja ei voi käyttää tarkoituksenmukaisella tavalla hyväkseen, mutta jota voidaan käyttää toisen kiinteistön yhteydessä.

Tilusjärjestelyn suorittaminen edellyttää lisäksi, että:

1) edellä 1 momentin 1 kohdassa mainitussa tapauksessa sillä saadaan aikaan merkittävä parannus kiinteistöjaotukseen;

2) siitä ei aiheudu kenellekään sanottavaa haittaa; ja

3) se ei vaikeuta asemakaavan toteuttamista.

Tilusjärjestelyn suorittamiseen ei vaadita kiinteistön omistajan eikä siihen kohdistuvan pantti- tai erityisen oikeuden haltijan suostumusta.

65 §

Tilusjärjestelysopimukset

Jos asianomaisten kiinteistöjen omistajat sopivat, voidaan maantietoimituksessa muissakin kuin 64 §:n 1 momentissa mainituissa tapauksissa tehdä maantien rakentamisen johdosta muitakin tarpeellisia, kiinteistöjaotusta parantavia tilusjärjestelyjä noudattaen, mitä 64 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetään.

66 §

Tilusjärjestelyjen korvaukset

Tilusjärjestelyssä arvioidaan kiinteistöstä toiseen siirtyvä alue erikseen luovuttavan ja vastaanottavan kiinteistön kannalta. Jos nämä arvot eroavat toisistaan, on erotus määrättävä tienpitäjän korvattavaksi.

67 §

Lunastuksen laajentaminen

Jos maantien aiheuttaman tilusten pirstoutumisen, tilusalan vähenemisen tai 44 ja 45 §:n mukaisen kiellon johdosta taikka muusta sellaisesta syystä aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön tai sen osan käyttämiselle eikä haittaa voida poistaa tai olennaisesti vähentää tilusjärjestelyillä, kiinteistön omistajalla on oikeus vaatia, jos tämä ei halua saada korvausta haitastaan, että tienpitäjä lunastaa kiinteistön tai sen osan.

Tienpitäjällä on oikeus lunastaa kiinteistö tai sen osa, jos 1 momentissa tarkoitettu haitankorvaus taikka kustannukset uuden kulkuyhteyden järjestämisestä maantien katkaiseman kulkuyhteyden sijaan olisivat huomattavan suuret kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna.

Kiinteistöistä tai niiden osista, jotka lunastetaan 1 ja 2 momentin nojalla, muodostetaan yksi tai useampi tialueesta erillinen lunastusyksikkö noudattaen soveltuvin osin, mitä lunastuslain 49 a §:n 1 momentissa säädetään.

68 §

Lunastuksen laajentaminen asemakaava-alueella

Kun maantietä rakennetaan maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentin mukaisella maantien liikennealueeksi osoitetulla alueella, tienpitäjä on velvollinen kiinteistön omistajan maantietoimituksessa sitä vaatiessa lunastamaan kiinteistön tai sen osan sanotun alueen rajaan saakka. Tienpitäjällä on myös oikeus lunastaa mainitunlainen kiinteistö tai sen osa alueen rajaan saakka. Lunastusyksikön muodostamisesta on voimassa, mitä 67 §:n 3 momentissa säädetään.

Jos asemakaavan muutos, joka voi vaikuttaa 1 momentin mukaiseen lunastusoikeuteen tai -velvollisuuteen, on hyväksytty tai alueen lunastaminen on maankäyttö- ja rakennuslain nojalla vireillä, ei lunastamisesta saa maantietoimituksessa päättää ennen kuin asemakaavan muutos on lainvoimaisesti ratkaistu tai alueen lunastamista koskeva asia on lakannut olemasta maankäyttö- ja rakennuslain nojalla vireillä. Tarvittaessa asia voidaan erottaa eri toimituksessa käsiteltäväksi.

69 §

Yksityistiejärjestelyt

Maantietoimituksessa on tehtävä sellaiset yksityisiä teitä ja tieoikeuksia koskevat järjestelyt, jotka ovat tarpeen maantien rakentamisen taikka 24 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen määräysten ja kieltojen vuoksi. Toimituksessa käsitellään ja ratkaistaan myös muut yksityisistä teistä annetun lain mukaisessa tietoimituksessa käsiteltäviksi säädettyt asiat.

Yksityistieyhteydet ja tieoikeudet voidaan järjestellä yksityisistä teistä annetun lain 38 c §:ssä tarkoitettussa alueellisessa tietoimituksessa, joka voidaan suorittaa tienpitoviranomaisen pyynnöstä ilman erillistä hakemusta. Tällöin 72 §:ssä tarkoitettua korvausta koskeva kysymys ratkaistaan tässä toimituksessa, johon lisäksi sovelletaan, mitä lunastuslain 82 §:ssä säädetään.

70 §

Korvaussopimukset

Jos asianosaiset ovat sopineet korvauksista, ei sopimusta alisteta lunastustoimikunnan vahvistettavaksi lunastuslain 40 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Mitä korvauksista on sovittu, on voimassa myös sitä kohtaan, jolle asianosaisen oikeus kiinteistöön on siirtynyt.

Tiealueesta, joka on luovutuksella tullut tienpitäjän omistukseen, muodostetaan lunastusyksikkö tai se voidaan liittää tienpitäjällä olevaan tai tienpitäjälle muodostettavaan lunastusyksikköön. Alueeseen kohdistuvien kiinnitysten ja muiden erityisten oikeuksien raukeamisesta on voimassa, mitä 59 §:ssä säädetään.

Jos 2 momentissa tarkoitettujen oikeuksien raukeamisesta aiheutuu vahinkoa oikeuden haltijalle, on se tienpitäjän korvattava. Jollei korvauksesta sovita, siitä määrätään maantietoimituksessa.

71 §

Korvaus suoja- ja näkemäalueista

Jos kiinteistön käyttämiselle aiheutuu vahinkoa tai merkittävää haittaa siitä, että omistajan oikeutta rajoitetaan 44—46 §:ssä tarkoitettulla tavalla alueella, jonka käyttöä ei aikaisemmin ole vastaavasti rajoitettu, on tienpitäjä velvollinen korvaamaan vahingon tai haitan.

Jos kiinteistön omistajalle aiheutuu vahinkoa siitä, että omaisuutta poistetaan suoja- tai näkemäalueelta 44 tai 45 §:n perusteella, on kiinteistön omistajalla oikeus saada tienpitäjältä korvaus vahingostaan. Edellä 48 §:n 2 momentin mukaisesta omaisuuden poistamisesta, siirtämisestä tai muutostyöstä aiheutuvista kustannuksista on omistajalla oikeus saada tienpitäjältä korvaus.

72 §

Korvaus liittymäkiellosta

Jos 24 §:n 1 momentissa mainitun kiellon johdosta aiheutuu merkittävää haittaa sellai-

sen kiinteistön käyttämiselle, jolla aikaisemmin on ollut liittymä maantielle, on kiinteistön omistajalla oikeus saada siitä korvaus tienpitäjältä.

73 §

Korvaus tutkimustyöstä ja eräistä muista toimenpiteistä

Jos 16 §:n 1 momentin nojalla suoritetusta toimenpiteestä, 36 §:n mukaisen tilapäisen kulkutien järjestämisestä tai sellaisen käyttämisestä, 50 §:n mukaisesta vähäisten laitteiden ja rakenteiden sijoittamisesta taikka 51 §:ssä tarkoitetun lumiaidan pitämisestä tai lumen sijoittamisesta aiheutuu kiinteistölle vahinkoa tai haittaa, on kiinteistön omistajalla oikeus saada siitä korvaus tienpitäjältä.

74 §

Muut korvaukset ja korvauksia koskeva maantietoimitus

Jos maantien rakentamisesta tai sen käyttämisestä aiheutuu kiinteistölle muuta kuin tässä luvussa tarkoitettua vahinkoa tai haittaa, on kiinteistön omistajalla oikeus saada siitä korvaus tienpitäjältä. Jollei korvauksesta sovita, on korvausasia ratkaistava maantietoimituksessa.

Jos tästä laista johtuva korvaus- tai lunastuskysymys tulee esille muutoin kuin maantietoimituksen yhteydessä tai jos korvaus voidaan määrätä vasta maantietoimituksen päätyttyä eikä korvauksista sovita, on korvausasia ratkaistava tienpitöviranomaisen tai korvausta vaativan hakemuksesta pidettävässä maantietoimituksessa.

75 §

Maantietoimitus erityisissä tapauksissa

Tienpitöviranomaisen on haettava viipymättä maantietoimituksen pitämistä, kun yksityinen tie tai katu on muutettu maantiekseksi taikka kun maantie tai liitännäisalue on lakkautettu.

Ennestään olevan maantien tealueen tai

liitännäisalueen taikka suoja- tai näkemäalueen rajan määrittämiseksi voidaan tienpitöviranomaisen tai kiinteistön omistajan hakemuksesta pitää maantietoimitus. Tällaisessa toimituksessa voidaan määrätä korvaus tien tai liitännäisalueen leventymisen aiheuttamista menetyksistä ja ratkaista 71 §:n 2 momentissa tarkoitettu korvausasia.

Jos ennestään oleva tie käsittää tienpitäjän omistuksessa olevan kiinteistön tai sen osan, tällainen alue voidaan siirtää maantietoimituksessa lunastusyksikkönä olevaan maantiehen. Siirtämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään lohkomisesta.

76 §

Arvohetki ja yleisen hintatason muutoksen huomioon ottaminen

Korvaus lunastettavasta omaisuudesta on määrättävä haltuunoton ajankohdan (*arvohetki*) arvon perusteella.

Jos yleinen hintataso on arvohetken jälkeen kohonnut, on lopullinen korvaus tai, jos ennakkokorvausta on määrätty, lopullisen lunastuskorvauksen ja toimituksessa määrätyn ennakkokorvauksen välinen erotus sovittava kohonnutta hintatasoa vastaavaksi.

77 §

Arvohetki erityisissä tapauksissa

Edellä 74 ja 75 §:n mukaisissa maantietoimituksissa korvattava omaisuus, haitta tai vahinko arvioidaan ja korvaus määrätään toimituksen päättymisajankohdan mukaisena.

78 §

Korvauksensaajan määrääminen

Lunastuskorvaus on maantietoimituksessa määrättävä suoritettavaksi sille, jolle lunastettava omaisuus tai korvauksen kohde kuuluu korvauksen määräämisen ajankohtana, jollei toimituksessa esitetystä selvityksestä muuta johdu.

79 §

Korvausten maksaminen ja korko

Tienpitoviranomaisen suoritettavaksi määrättyt ennakko- ja lopulliset korvaukset niille maksettavine kuuden prosentin vuotuisine korkoineen tulee suorittaa kolmen kuukauden kuluessa niiden määräämisestä. Korvauksen maksamisen viivästyessä sille maksetaan vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Maantietoimituksessa maksettavaksi määrättyt tilusjärjestelykorvaukset suorittaa tienpitoviranomainen. Tilusjärjestelyssä alueen saaja on velvollinen maksamaan saamastaan alueesta korvauksen tienpitoviranomaiselle siltä osin kuin korvausta ei voida vähentää tienpitoviranomaisen maksettaviksi määräytyistä suorituksista, ja alueen luovuttaja saa tienpitoviranomaiselta korvauksen luovuttamastaan alueesta. Tässä momentissa tarkoitettuihin korvauksiin sovelletaan, mitä 1 momentissa koron laskemisesta ja korvausten maksamisesta säädetään.

Edellä 1 momentin mukainen kuuden prosentin vuotuinen korko lasketaan alkavaksi 56 §:ssä tarkoitetusta haltuunotosta lukien, jollei 56 §:n 3 momentin mukaisen haltuunoton osalta ole toisin sovittu, sekä 74 ja 75 §:ssä mainituissa tapauksissa kyseisen maantietoimituksen loppukokouksen ajankohdasta lukien. Tilusjärjestelyn johdosta määrätylle korvaukselle korko lasketaan toimituksessa määrätystä alueiden haltuunottoajankohdasta lukien.

80 §

Riidanalaisen korvauksen maksaminen

Tienpitoviranomaisen valittaessa maantietoimituksessa määrättyistä korvauksista ei riidanalaisista osaa korvauksista tarvitse tallettaa. Korvauksensaajalla on kuitenkin oikeus saada riidanalainen osa korvauksesta lainvoimaisen korvauksen yli menevän määrän ja sille varojen nostopäivästä laskettavan kuuden prosentin koron takaisin maksamisesta asetettavaa tienpitoviranomaisen hyväksymää vakuutta vastaan.

81 §

Pakkotäytäntöönpano erityisissä tapauksissa

Maantietoimituksessa määrättyyn korvaukseen, joka asiaosaisen on maksettava tienpitoviranomaiselle, ja omaisuuteen, jonka omistus on tilusjärjestelyn vuoksi vaihtunut, sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislain 288 §:ssä säädetään.

82 §

Panttioikeuden haltijan oikeus korvaukseen

Jos panttioikeuden haltija on kokonaan tai osaksi menettänyt saamisensa sen vuoksi, että korvausta ei ole talletettu tai korvaukseen oikeutettu on luopunut korvauksesta tai korvaus on sovittu ilmeisesti liian pieneksi, on hänellä oikeus saada tienpitäjältä korvaus vahingostaan.

Kun kiinteistö, johon kohdistuu panttioikeus, lunastetaan kokonaan, on kiinteistön lunastuksen johdosta suoritettava kohteenkorvaus määrättävä tallettavaksi. Muutoin tallettamisesta on voimassa, mitä lunastuslain 49 §:n 2—4 momentissa säädetään.

83 §

Vähäiset korvaukset

Jos lunastustoimikunnan tienpitoviranomaisen samalle asianosaiselle maksettavaksi määräämä kokonaissumma ei ylitä 10 euroa, sitä ei tarvitse maksaa tai tallettaa.

84 §

Korvauksettomat luovutukset

Valtiolla ei ole oikeutta tässä laissa tarkoitettuun korvaukseen. Korvaukseen oikeutettuja ovat kuitenkin valtion liikelaitoksista annetun lain (1185/2002) mukaiset liikelaitokset. Valtioneuvosto voi päättää valtion korvausoikeudesta toisinkin, jos tähän on erityisiä syitä.

Yksityisen tien tai kadun muuttuessa maan-

tieksi siirtyy tiekunnan tai tieosakkaiden tien alue ja katualue korvauksetta tienpitäjälle.

85 §

Maantietoimituksen kustannukset

Tienpitoviranomainen vastaa maantietoimituksen toimituskustannuksista. Edellä 74 §:n mukaisessa maantietoimituksessa toimituskustannukset on määrättävä osaksi tai kokonaan vaatimuksen esittäjän maksettavaksi, jos vaatimus on tehty ilmeisen aiheettomasti.

86 §

Maantietoimituksen rekisteröinti

Maantietoimitus voidaan rekisteröidä korvausten suorittamisesta riippumatta, kun se on saanut lainvoiman, eikä korvausten suorittamisesta tarvitse ilmoittaa maanmittaustoimistolle.

Maantietoimituksesta voidaan tehdä merkinnät kiinteistörekisteriin muutoksenhakemuksista huolimatta niiden kiinteistöjen osalta, joita muutoksenhaku ei koske. Myös muutoksenhaun kohteena olevien kiinteistöjen osalta maantietoimituksesta voidaan tehdä merkinnät kiinteistörekisteriin, jos muutoksenhaku ei vaikuta lunastuksen kohteen vahvistamiseen taikka tehtäviin merkintöihin. Kiinteistörekisterin pitäjän on näissä tapauksissa pyydettävä maaoikeudelta lupa rekisteröintiin. Asian ratkaisee maaoikeuden puheenjohtaja.

87 §

Muutoksenhaku maantietoimituksessa tehtyihin päätöksiin

Toimitusinsinöörin 62 §:n 1 momentin mukaan tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta. Muutoksenhausta maantietoimituksessa tehtyihin päätöksiin on muutoin voimassa, mitä lunastuslain 89—93 §:ssä säädetään.

6 luku

Maantien lakkaaminen ja lakkauttaminen sekä liitännäisalueen lakkauttaminen

88 §

Maantien lakkaaminen

Jos maantietä parannettaessa tie on siirretty uuteen paikkaan eikä tiesuunnitelmassa ole määrätty, että tie entisellä paikallaan edelleen jää maantiekseksi, se tältä osin lakkaa olemasta maantie. Tämän estämättä tienpitoviranomainen saa käyttää entistä tiealuetta muihin tietarkoituksiin sen mukaan kuin siitä tiesuunnitelmassa määrätään. Tällöin maantietoimituksessa tulee määrätä, että tiealue jää tienpitäjän omistukseen tai tieoikeus siihen pysytetään. Jollei tällaista määräystä tiesuunnitelmassa ole annettu, alueen käyttö maantietarkoituksiin ja siihen kohdistuva oikeus lakkaa parannetun maantien tultua luovutetuksi yleiseen liikenteeseen.

Kun lakanneen maantien tiealuetta ei enää tarvita 1 momentissa tarkoitettuihin muihin tietarkoituksiin, tienpitoviranomainen lakkauttaa alueen käytön ja siihen kohdistuvan tienpitäjän oikeuden. Tällaisesta alueesta on voimassa, mitä tässä luvussa säädetään entisestä tiealueesta.

89 §

Maantien lakkauttaminen

Jos maantietä ei enää käytetä yleiseen liikenteeseen, se voidaan lakkauttaa. Lakkauttamista koskevassa tiesuunnitelmassa on määrättävä, mistä lukien lakkautettava tie lakkaa olemasta maantie. Kun tie lakkaa maantienä, lakkaa siihen kohdistunut tienpitäjän oikeus.

90 §

Entisen tiealueen rakenteet ja laitteet

Mitä entiselle tiealueelle on tienpitoa varten rakennettu tai sijoitettu, siirtyy alueen omistajalle, jollei tienpitoviranomainen vie sitä pois vuoden kuluessa tien lakkaamisesta lukien. Tiesuunnitelmassa on osoitettava, tarvitaanko aluetta yksityiseksi tieksi tai kaduksi

ja kuuluuko alueeseen erityistä hoitoa vaativia rakenteita tai laitteita. Alue on jätettävä sellaiseksi, ettei sen käyttö sanottuun tarkoitukseen vaikeudu. Vastuu mainituista rakenteista ja laitteista siirtyy yksityisen tien tai kadun pitäjälle maantien lakaissa.

Jos lakkaavaa tai lakkautettavaa maantietä ei tarvita 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen, on tiesuunnitelmassa osoitettava ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen entisen tiealueen palauttamiseksi ennalleen. Tienpitoviranomaisen tulee huolehtia näistä toimenpiteistä kustannuksellaan vuoden kuluessa tien lakkaamisesta lukien.

91 §

Entisen tiealueen siirtyminen

Jollei 88 §:n 1 momentista muuta johdu, siirtyy tienpitäjän omistama lakanneen maantien tiealue tien lakaissa tienpitäjältä korvauksetta viereiseen kiinteistöön sekä asemakaava-alueella ja alueella, jolle kunta on päättänyt laadittavaksi asemakaavan, kunnan omistukseen.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös 112 §:n 6 momentissa tarkoitettuja muihin tietarkoituksiin käytettyjä entisiä tiealueita tienpitoviranomaisen lakkautettua alueen käytön 88 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Milloin tieoikeudella hallittu 58 §:n 1 momentin ja 112 §:n 4 ja 5 momentin mukainen lakannut maantien tiealue on asemakaavassa osoitettu maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 1 momentin mukaiseksi yleiseksi alueeksi, on asemakaavan toteutuksessa tällaisesta alueesta mahdollista korvausta määrättäessä otettava huomioon omistajan tai haltijan oikeutta rasittanut tieoikeus.

Tiealue siirtyy siihen rajoittuviin kiinteistöihin tien ajoradan tai ajoratojen muodostaman alueen keskilinjaa myöten. Toisiinsa rajoittuvien kiinteistöjen välinen raja jatkuu tiealueella sen rajasta kohtisuoraan sanottua keskilinjaa vastaan. Edellä sanotun estämättä saadaan rajaa entisellä tiealueella käytäessä oikoa rajaa ja suorittaa muita kiinteistöjoutuksen kannalta tarkoituksenmukaisia rajansovituksia siten, että pinta-alaltaan ja arvoltaan vähäisiä alueita vaihtuu kiinteistöjen

kesken tai, jollei sopivaa vastikemaata ole, siirtyy kiinteistöstä toiseen.

92 §

Entistä tiealuetta koskevat menettelyt

Maantietoimituksessa todetaan viereiseen kiinteistöön tai kunnan omistukseen siirtynyt tiealue ja sen pinta-ala sekä merkitään alue karttaan ja tarvittaessa maastoon. Kunnan omistukseen siirtyneet alueet muodostetaan, sen mukaan kuin on tarkoituksenmukaista, yhdeksi tai useammaksi kiinteistöksi tai liitetään kunnan ennestään omistamaan kiinteistöön noudattaen soveltuvin osin, mitä kiinteistönmuodostamislain 41 §:ssä säädetään.

Kunnan omistukseen asemakaava-alueen ulkopuolella ennen 1 päivää heinäkuuta 1991 siirtynyt entisen yleisen tien alue, joka ei kuulu ennestään kiinteistöön, muodostetaan tilaksi tai liitetään kiinteistöön kiinteistönmuodostamislain 41 §:ssä tarkoitettussa toimituksessa. Määräyksen toimituksen suorittamiseen antaa maanmittaustoimisto hakemuksetta kuultuaan sitä ennen kuntaa. Toimituskustannukset maksaa kunta.

Jos viereiseen kiinteistöön ennen 1 päivää heinäkuuta 1991 siirtyneen entisen yleisen tien rajaa ei ole käyty, kiinteistöön siirtynyt alue voidaan rajaa käymättä todeta aluetta koskevan kiinteistötoimituksen yhteydessä, jollei rajan paikasta ole epäselvyyttä. Kiinteistön omistajan hakemuksesta rajan paikan määrittämiseksi suoritetaan kiinteistönmääritys.

93 §

Entinen tiealue yksityisenä tienä

Vaikka entisen maantien tiealue on siirtynyt viereisen kiinteistön omistajan tai kunnan omistukseen, saa muukin, joka tarvitsee aluetta yksityiseksi tieksi, toistaiseksi käyttää sitä korvauksetta tienään, kunnes tieoikeutta koskevat kysymykset on käsitelty 69 §:ssä säädettyssä järjestyksessä tai 75 §:n 1 momentin mukaisessa maantietoimituksessa.

Edellä 92 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen alueiden käyttämistä yksityisenä tienä

koskevat kysymykset käsitellään ja ratkaistaan yksityisistä teistä annetun lain mukaan.

Tienpitoviranomainen vastaa 1 momentissa tarkoitettujen entisten maantien kunnossapidosta valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettyyn ajankohtaan saakka.

Ennen tienpitoviranomaisen kunnossapito-velvollisuuden päättymistä on maantietoimituksessa päätettävä entisen maantien kunnossapidosta tieosakasten kesken. Tarvittaessa siitä voidaan määrätä väliaikaisesti. Tällainen määräys lakkaa olemasta voimassa, kun maantietoimitus on saanut lainvoiman, jollei kunnossapidosta päätettäessä ole sen voimasaolosta toisin määrätty.

94 §

Aikaisempien säännösten mukaiset entiset tiealueet

Jos yleinen tie on lakkautettu tai maan käyttö tiealueeksi muusta syystä lakannut ennen 1 päivää tammikuuta 1958 eikä tiealuetta ole määrätty muihin tietarkoituksiin, on tiealueeseen sovellettava tämän lain säännöksiä.

Jos viereisen alueen omistajan yksinomaisessa hallinnassa on pysyvästi ollut ja edelleen on tiealuetta enemmän kuin mitä 91 §:n 4 momentin mukaan voi tulla kuulumaan mainittuun alueeseen, voidaan myös hänen näin hallitsemansa maa vaadittaessa liittää tähän alueeseen.

95 §

Liitännäisalueen lakkauttaminen

Tienpitoviranomainen lakkauttaa liitännäisalueen, kun sitä ei enää tarvita siihen tarkoitukseen, jota varten se on perustettu. Liitännäisalueen lakkauttamista koskevasta menettelystä on soveltuvin osin voimassa, mitä tiesuunnitelmasta säädetään. Kun liitännäisalue lakkautetaan, lakkaa samalla siihen kohdistunut tieoikeus.

Kiinteistörekisterilain (392/1985) 2 §:n 2 momentin mukainen muuna rekisteriyksikkönä kiinteistörekisteriin merkitty lakkautettu liitännäisalue on maantietoimituksessa mää-

rättävä kuulumaan siihen kiinteistöön, josta se on otettu tietarkoituksiin tai, jollei sitä kiinteistöä enää ole, siihen tai niihin kiinteistöihin, joihin se alueellisesti parhaiten soveltuu.

Jos liitännäisalueen lakkauttamisesta aiheutuu jollekin hyötyä, jota ei ole pidettävä vähäisenä, on hyödynsaaja velvollinen korvaamaan tienpitoviranomaiselle saamansa hyödyn. Jollei korvauksesta sovita, on asia ratkaistava maantietoimituksessa.

96 §

Panttioikeuden ja erityisen oikeuden raukeaminen

Jos kiinteistöön, johon kuulunut alue on tämän luvun nojalla siirtynyt toiseen kiinteistöön, kohdistuu pantti- tai erityinen oikeus, raukeaa mainittu oikeus siirtyneen alueen osalta. Jos oikeuden raukeamisesta aiheutuu sen haltijalle vahinkoa, on tällä oikeus saada tienpitäjältä siitä korvaus. Tällöin on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä 5 luvussa säädetään.

97 §

Suoja- ja näkemäaluemerkintöjen poistaminen

Kun maantie on lakannut, poistetaan 61 §:n mukaiset kiinteistöihin kohdistuvat merkinnät kiinteistörekisteristä.

98 §

Tiealueen ulkopuoliset alueet

Tämän luvun säännökset eivät koske tienpitäjälle tienpitotarkoituksiin lunastettua tai luovutuksella tullutta muuta kuin tiealuetta.

7 luku

Erinäiset säännökset

99 §

Päätöksenteko

Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy

tiesuunnitelmat, jotka koskevat yksityisen tien tai kadun muuttamista maantiekseksi taikka maantien lakkauttamista. Muut tiesuunnitelmat sekä yleissuunnitelmat hyväksyy Tiehallinto. Jos kunta, maakunnan liitto tai alueellinen ympäristökeskus on suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä Tiehallinnon kanssa, on asia siirrettävä liikenne- ja viestintäministeriön ratkaistavaksi. Tiehallinto voi erityisistä syistä muutoinkin siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

100 §

Rangaistukset

Jos joku

1) rikkoo 24 §:n 1 momentin nojalla annetun määräyksen tai kiellon liittymän tekemisestä tai käyttämisestä taikka 35, 37 tai 42 §:ssä olevan tai niiden nojalla annetun kiellon tai määräyksen taikka toimii niiden nojalla annetun luvan ja siinä olevien ehtojen vastaisesti taikka

2) tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta menettelee 26 §:n 2 momentissa taikka 44—46 §:ssä olevan tai niiden nojalla annetun kiellon vastaisesti,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *maantielain säännösten rikkomisesta* sakkoon.

101 §

Hallinnolliset pakkotoimet

Lääninhallitus voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Lääninhallitus voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa. Lääninhallitus voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoa, teettämisuuhkaa ja keskeyttämisuuhkaa koskevaan asiaan sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Jos liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi on tarpeen kiireellinen toimenpide taikka jos on kysymys tiealueeseen kohdistuvan luvattoman toimenpiteen oikaisemisesta, tienpitoviranomaisella on oikeus toimenpiteeseen tai luvattoman toimenpiteen oikaisemiseen siihen velvollisen kustannuksella.

Jos tienpitoviranomaista estetään toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää taikka estetään 16 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkimustyön suorittaminen, on poliisin annettava tienpitoviranomaisen pyynnöstä virka-apua.

102 §

Kustannusten periminen

Jos tienpitoviranomaisella on oikeus tässä laissa tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamiseen toisen kustannuksella, kustannukset voidaan periä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

103 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti

Yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymistä sekä tiesuunnitelman voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös on annettava yleisesti tiedoksi. Päätöksen tiedoksi antamiseksi on tienpitoviranomaisen toimitettava päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat asianomaiseen kuntaan, jonka on ilmoitettava niiden nähtäväksi asettamisesta siten kuin kuntalain (365/1995) 64 §:ssä säädetään. Päätös ja asiakirjat on pidettävä kunnassa yleisesti nähtävinä 30 päivän ajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Tiesuunnitelman hyväksymispäätös, joka on merkitykseltään vähäinen, voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä, joka koskee yksityisen tien muuttamista maantiekseksi, on tienpitoviranomaisen annettava tieto kunnalle ja 2 momentin mukaista menettelyä noudattaen aloitteen tekijälle tai, jos aloitteen allekirjoittajia on kaksi tai useampia, yhteisessä asiakirjassa ilmoitettulle yhdyshenkilölle, jonka on ilmoitettava tiedoksisaannista muille allekirjoittajille.

104 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Tienpitoviranomaisen tulee lähettää yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus niille suunnitelman johdosta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa, samanaikaisesti, kun päätös 103 §:n mukaisesti annetaan yleisesti tiedoksi.

Tienpitoviranomaisen tulee lähettää yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus kunnalle, alueelliselle ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen tulee tarvittaessa liittää jäljennös suunnitelmasta.

105 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei 87 §:stä muuta johdu. Tienpitoviranomaisen päätöksestä 37 §:ssä, 38 §:n 2 momentissa, 40 §:n 2 momentissa, 47 §:ssä, 48 §:n 2 momentissa ja 52 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu liittymä, ylityskohta, kiinteistö taikka mainos tai ilmoitus sijaitsee.

Kunnalla, alueellisella ympäristökeskuksella ja maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

106 §

Muutoksenhaun rajoitukset

Yleissuunnitelman hyväksymispäätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta siltä osin kuin maantien sijainti ja tekniset ratkaisut on jo hyväksytty lainvoimaisesti oikeusvaikutteisessa kaavassa.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös tiesuunnitelman hyväksymispäätöstä. Siihen ei saa hakea muutosta myöskään siltä osin kuin maantien sijainti ja tekniset ratkaisut on jo hyväksytty lainvoimaisessa yleissuunnitelmassa.

107 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Yleis- tai tiesuunnitelman hyväksymistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakuomioistuinin toisin määrää.

Päätöksessä, jonka tienpitoviranomainen antaa 48 §:n 2 momentin nojalla, voidaan määrätä, että päätös on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta.

108 §

Kuuluttaminen

Milloin tämän lain tai sen nojalla on julkaistava kuulutus, määräys, kielto tai muu asia yleisesti tiedoksi eikä tiedoksi antamisen tavasta ole erikseen säädetty, tulee tienpitoviranomaisen tiedottaa asiasta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan asianomaisen

kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen ole muutoin ilmeisen tarpeellista.

109 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset maanteiden rekisteröinnistä, suunnitelma-asiakirjojen säilyttämisestä, jälkihoitovelvoitteista, liikenteeseen luovuttamisesta, maantien ulottuvuudesta, rakennusten etäisyydestä sekä maantien ja rautatien yhteisjärjestelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintäministeriö antaa ohjeet maanteiden näkemäalueista.

Tiehallinto antaa maanteiden pitoa koskevat tekniset ohjeet sekä Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY täytäntöönpanoa ja soveltamista koskevat tekniset määräykset. Maanmittauslaitoksen keskushallinto antaa maantietoitukseen suorittamisen ohjaamiseksi tarpeelliset asiakirjojen kaavat, määräykset rajamerkeistä ja muista maastomerkeistä sekä maantietoituksessa suoritettavien mittausten tarkkuudesta.

8 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

110 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

111 §

Kumottavat lait

Tällä lailla kumotaan seuraavat lait niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen:

1) yleisistä teistä 21 päivänä toukokuuta 1954 annettu laki (243/1954);

2) yleisistä teistä annetun lain voimaantuloa 21 päivänä toukokuuta 1954 annettu laki (244/1954); ja

3) oikeudesta entiseen tiealueeseen 21 päivänä toukokuuta 1954 annettu laki (245/1954).

Muussa laissa tai asetuksessa oleva viittaussäännökseen, joka kumotaan tällä lailla, tarkoittaa tämän lain voimaantulon jälkeen viittausta tähän lakiin. Muussa laissa tai asetuksessa oleva viittaus yleiseen tiehen tarkoittaa tämän lain voimaantulon jälkeen viittausta maantiehen.

112 §

Oikeuksien syntymistä ja kiinteistörekisterimerkintöjä koskevat siirtymäsäännökset

Olemassa olevan yleisen tien tiealue, johon tienpitäjällä on tieoikeus, siirtyy tämän lain tullessa voimaan tienpitäjän omistukseen.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös tiealueeseen välittömästi rajoittuvaa ja maantietä varten edelleen tarpeellista liitännäisaluetta.

Kiinteistörekisterin pitäjä muuttaa kiinteistörekisterissä olevat 1 momentin yleisen tien ja 2 momentin liitännäisalueiden rekisteriyksiköt lunastusyksiköiksi. Toimenpide tehdään ilman erityistä toimitusta tai päätöstä.

Sellaiseen yleisen tien tiealueeseen, joka tämän lain tullessa voimaan on kunnan omistuksessa, on tienpitäjällä tieoikeus. Siitä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin ilman erityistä toimitusta tai päätöstä.

Jos yleinen tie tämän lain tullessa voimaan sijaitsee tunnelissa, sillalla, padolla, kannella tai kannen alla taikka tien ylä- tai alapuolella on oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu rakentamista taikka jos yleinen tie sijaitsee muun kuin tienpitoviranomaiselle kuuluvan lunastusyksikön alueella, kiinteistörekisterin pitäjä merkitsee kiinteistörekisteriin tienpito-

viranomaista kuultuaan tiealueeseen tienpitäjälle tieoikeuden. Merkintä tehdään ilman erityistä toimitusta tai päätöstä.

Mitä 5 momentissa säädetään, koskee myös sellaisia entisiä tiealueita, joita tienpitäjällä on oikeus käyttää muihin tietarkoituksiin yleisistä teistä annetun lain 33 §:n 2 momentin tai aikaisemmin voimassa olleen lainsäädännön nojalla.

Jos kiinteistörekisterin pitäjä katsoo, että 4—6 momentin mukainen tieoikeutta koskeva asia on epäselvä, on sen ennen kiinteistörekisteriin merkitsemistä kuultava asianomaisen kiinteistön omistajaa tai haltijaa.

Jos kiinteistön omistaja tai haltija tekee 7 momentin mukaisen kuulemisen yhteydessä muistutuksen taikka jos rekisteriyksikön tai tieoikeuden ulottuvuus on epäselvä muissa kuin 113 §:n mukaisissa tapauksissa taikka jos siihen on muita erityisiä syitä, asia käsitellään kiinteistörekisterin pitäjän vireille panemassa maantietoimituksessa.

113 §

Kunnan omistukseen siirtyneen tiealueen merkitseminen kiinteistörekisteriin

Asemakaava-alueella oleva yleisen tien alue, joka on siirtynyt kunnan omistukseen ennen tämän lain voimaantuloa, merkitään kiinteistörekisterin pitäjän päätöksellä kiinteistörekisteriin yleisenä alueena, jos alue on asemakaavassa osoitettu kokonaan joksikin kiinteistönmuodostamislain 2 §:n 4 kohdan mukaiseksi yleiseksi alueeksi. Jos kunnan omistukseen siirtyneen alueen ulottuvuus on epäselvä, asia ratkaistaan ennen edellä tarkoitetun päätöksen tekemistä suoritettavalla kiinteistönmuodostamislain mukaisella kiinteistönmäärityksellä. Määräyksen toimituksen suorittamiseen antaa kiinteistörekisterin pitäjä hakemukset ja toimituskustannukset maksaa kunta.

Jos 1 momentissa tarkoitettuun kunnan omistukseen siirtyneeseen alueeseen sisältyy asemakaavassa eri käyttötarkoitukseen osoitettuja alueita, alueen kiinteistöksi muodostamista varten suoritetaan lohkominen, jossa eri käyttötarkoituksiin osoitetut alueet muodostetaan kiinteistöiksi asemakaavan mukaisesti.

Sellainen maantien tiealue, joka siirtyy kunnan omistukseen maankäyttö- ja rakennuslain 93 §:n nojalla tämän lain voimaantulon jälkeen, erotetaan lohkomalla asemakaavan mukaisiksi kiinteistöiksi.

114 §

Maantietoimituksia koskevat siirtymäsäännökset

Tätä lakia sovelletaan myös niihin ennen tämän lain voimaantuloa aloitetuissa maantietoimituksissa ratkaistaviin kysymyksiin, jotka otetaan tämän lain voimaantulon jälkeen ratkaistaviksi.

Jos ennen tämän lain voimaantuloa aloitettussa maantietoimituksessa tie sijaitsee tunnelissa, sillalla, padolla, kannella tai kannen alla taikka tien ylä- tai alapuolelle on oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu rakentamista, on toimituksessa ratkaistava tieoikeuden perustaminen.

115 §

Muut siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa alueellisissa ympäristökeskuksissa vireillä olevat poikkeuslupa-asiat, jotka koskevat tienvarsien ulkomainontaa sekä rakennusten pitämistä yleisen tien vier-, suoja- ja näkemäalueella, sekä asiat, jotka koskevat yleisistä teistä annetun asetuksen (482/1957) 63 §:n mukaista yleisen tien päätekohtien vahvistamista, käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Tämän lain voimaan tullessa yleisen tien vierialueelle sijoitetut liikennemerkit ja muut liikenteen ohjauslaitteet saavat jäädä paikoilleen.

Jos kunta on määrätty tienpitäjäksi yleisistä teistä annetun lain 20 §:n 1 momentin perusteella, se vastaa tämän lain tultua voimaan tienpidosta tienpitomääräyksen mukaan ja siten kuin tässä laissa ja sen nojalla tienpidosta säädetään. Liikenne- ja viestintäministeriö voi erityisistä syistä vapauttaa kunnan tienpitovelvollisuudestaan. Jollekin muulle kuin tienpitäjälle yleisistä teistä annetun lain

20 §:n 2 momentin perusteella syntynyt velvollisuus vastata jostain tienpitoon kuuluvasta tehtävästä jatkuu sellaisenaan tämän lain tullessa voimaan. Tienpitoviranomainen voi erityisistä syistä vapauttaa vastuuvollisen tienpitotehtävästään.

Yleis- ja tiesuunnitelmat, joiden laatiminen on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, käsitellään ja hyväksytään tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat yksityisen tien muuttamista yleiseksi tieksi koskevat asiat, joiden osalta on ennen tämän lain voimaantuloa toimitettu yleisistä teistä

annetun asetuksen 38 §:n 3 momentin mukainen katselmus, käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan. Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat yleisen tien lakkauttamista koskevat asiat, joita koskeva lakkauttamisesitys on ennen tämän lain voimaantuloa toimitettu Tiehallinnon keskushallinnolle, käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Tämän lain 105 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan sellaisiin yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöksiin, jotka on tehty tämän lain tultua voimaan.

Naantalissa 23 päivänä kesäkuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Leena Luhtanen*

N:o 504

L a k i**maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta**

Annettu Naantalissa 23 päivänä kesäkuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1999 annetun maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 93 ja 179 § sekä
lisätään lakiin uusi 86 a § seuraavasti:

86 a §

Maantien muuttaminen kaduksi

Maantie, joka asemakaavassa on osoitettu kaduksi, muuttuu kunnan tekemällä kadunpitopäätöksellä kaduksi. Kadunpitopäätökset tulee tehdä tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ottaen huomioon kunnossapidon vaatimukset ja maankäytön sekä tie- ja katuverkon toteutuminen.

Maantie lakkaa 1 momentissa tarkoitettun kadunpitopäätöksen tultua voimaan ja maantien tiealue siirtyy samalla kunnan omistukseen.

93 §

Maantien tiealueen siirtyminen kunnalle

Asemakaava-alueeseen sisältyvä tienpitäjän omistama maantien tiealue siirtyy korvausta kunnan omistukseen asemakaavan

Naantalissa 23 päivänä kesäkuuta 2005

tullessa voimaan ja tiealueeseen syntyy samalla tienpitäjälle maantielain (503/2005) 58 §:n 3 momentissa tarkoitettu tieoikeus.

179 §

Määräys kadunpitovelvollisuuden toteuttamiseksi

Jollei katua tai sen osaa rakenneta lainvoimaisen asemakaavan mukaisen maankäytön edellyttämään kuntoon kohtuullisessa ajassa kadunpitovelvollisuuden alkamisen jälkeen ja siitä voi aiheutua haittaa terveydelle tai turvallisuudelle taikka erityistä muuta haittaa maankäytön tai liikenteen järjestämiselle taikka jollei kunta kohtuullisessa ajassa täytä 86 a §:ssä säädettyä velvollisuuttaan, voi alueellinen ympäristökeskus velvoittaa uhkasakolla kunnan toteuttamaan velvollisuutensa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006.

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Liikenne- ja viestintäministeri *Leena Luhtanen*

N:o 505

L a k i

kiinteistörekisterilain 2 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 23 päivänä kesäkuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä toukokuuta 1985 annetun kiinteistörekisterilain (392/1985) 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 448/2000, seuraavasti:

2 §

Muina rekisteriyksikköinä merkitään kiinteistörekisteriin yhteiset alueet sekä yleisistä teistä annetun lain (243/1954) mukaiset, tieoikeudella hallittavat liitännäisalueet.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Naantalissa 23 päivänä kesäkuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Leena Luhtanen*

N:o 506

L a k i

luonnonsuojelulain 36 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 23 päivänä kesäkuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun luonnonsuojelulain (1096/1996) 36 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 144/1999, seuraavasti:

36 §

Kieltotaulut

jokamiehen oikeuden käyttämisen kieltävää taulua, jonka asettamiseen ei ole lakiin nojautuvaa perustetta.

Maa- tai vesialueelle ei saa pystyttää sellaista kulkemisen, maihinnousun tai muun

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Naantalissa 23 päivänä kesäkuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Leena Luhtanen*

N:o 507

Tasavallan presidentin asetus**Ranskan kanssa turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamisesta ja vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn yleisen turvallisuussopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta**

Annettu Naantalissa 23 päivänä kesäkuuta 2005

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministerin esittelystä, säädetään:

1 §

Suomen tasavallan ja Ranskan tasavallan välillä turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamisesta ja vastavuoroisesta suojaamisesta Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2004 tehty yleinen turvallisuussopimus, jonka eduskunta on hyväksynyt 1 päivänä huhtikuuta 2005 ja jonka tasavallan presidentti on hyväksynyt 29 päivänä huhtikuuta 2005 ja jonka hyväksymisestä Suomen tasavallan hallitus on ilmoittanut Ranskan tasavallan hallitukselle 30 päivänä toukokuuta 2005 ja Ranskan tasavallan hallitus Suomen tasavallan hallitukselle 6 päivänä kesäkuuta 2005, tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005 niin kuin siitä on sovittu.

Naantalissa 23 päivänä kesäkuuta 2005

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN****2 §**

Ranskan kanssa turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamisesta ja vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn yleisen turvallisuussopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2005 annettu laki (271/2005) tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.

3 §

Sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 508

Valtioneuvoston asetus
opintotukiasetuksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 22 päivänä kesäkuuta 2005

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, kumotaan 8 päivänä huhtikuuta 1994 annetun opintotukiasetuksen (260/1994) 5 § sekä lisätään asetukseen siitä asetuksella 990/1998 kumotun 6 §:n tilalle uusi 6 §, asetuksella 424/2004 kumotun 7 §:n tilalle uusi 7 § ja asetukseen uusi 7 a § seuraavasti:

1 luku

Opintotuen saamisen yleiset edellytykset

6 §

Opintotukeen oikeuttava enimmäisaika yliopistojen tutkinnoissa

Kun opiskelija on otettu suorittamaan pelkästään alempi korkeakoulututkinto, opintotukeen oikeuttava aika on enintään:

- 1) 37 kuukautta, kun tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 180 opintopistettä;
- 2) 42 kuukautta, kun tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 210 opintopistettä.

Kun opiskelija on otettu suorittamaan alempi ja ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi korkeakoulututkinto ilman koulutukseen kuuluvaa alempaa korkeakoulututkintoa, opintotukeen oikeuttava aika on enintään:

- 1) 55 kuukautta, kun alempaan ja ylempään tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on yhteensä 300 opintopistettä;
- 2) 60 kuukautta, kun alempaan ja ylempään tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on yhteensä 330 opintopistettä;
- 3) 64 kuukautta, kun alempaan ja ylempään tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on yhteensä 360 opintopistettä.

Pelkän ylempään korkeakoulututkinnon

suorittamista varten opintotukeen oikeuttava aika on enintään:

- 1) 24 kuukautta, kun tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 90 opintopistettä;
- 2) 28 kuukautta, kun tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 120 opintopistettä;
- 3) 33 kuukautta, kun tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 150 opintopistettä;
- 4) 37 kuukautta, kun tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 180 opintopistettä.

7 §

Opintotukeen oikeuttava enimmäisaika ammattikorkeakoulututkinnoissa

Ammattikorkeakoulututkinnon suorittamista varten opintotukeen oikeuttava aika on enintään:

- 1) 37 kuukautta, kun tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 180 opintopistettä;
- 2) 42 kuukautta, kun tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 210 opintopistettä;
- 3) 46 kuukautta, kun tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 240 opintopistettä;
- 4) 51 kuukautta, kun tutkinnon laajuus on 270 opintopistettä.

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittamista varten opintotukeen oikeuttava aika on enintään:

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 508

- 1) 19 kuukautta, kun tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 60 opintopistettä;
 2) 24 kuukautta, kun tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 90 opintopistettä.

7 a §

Opintotuen enimmäisajan pidentämisen hakeminen

Opintotukeen oikeuttavan enimmäisajan pidentämistä koskevaan hakemukseen on liitettävä lääkärintodistus tai muu riittävä selvitys opintotukilain 7 a §:ssä tarkoitetuista pidentämisen edellytyksistä. Jäljellä olevien opintojen laajuudesta on esitettävä tiedekunnan, osaston tai opetusta antavan laitoksen vahvistama selvitys sekä opintosuunnitelma.

Helsingissä 22 päivänä kesäkuuta 2005

Ministeri *Liisa Hyssälä*

Keskeneräisestä lopputyöstä on esitettävä työn ohjaajan lausunto työn vaiheesta ja jäljellä olevasta työmäärästä.

Opintojen voidaan katsoa olevan suoritettavissa enintään yhden lukuvuoden aikana, jos opiskelija esittää tätä tarkoittavan opintosuunnitelman ja selvityksen siitä, että tutkinnosta puuttuvien opintojen laajuus on enintään 75 opintopistettä.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.

Tämän asetuksen 7 a §:n 2 momenttia sovelletaan opintosuorituksiin, jotka on mitoitettu opintopisteinä. Opintoviikkoina mitoitettuihin opintosuorituksiin sovelletaan ennen tämän asetuksen voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Neuvotteleva virkamies *Leena Koskinen*